

Størst NS-andel i Finnmark og Oslo

109359

Oslo og Akershus hadde flest NS-medlemmer i krigsårene med henholdsvis 9.998 og 6.041. Men i Finnmark var det størst oppslutning om NS sett i forhold til fylkets folketall. Her var fire prosent av befolkningen medlemmer av Nasjonal Samling. 3,5 pst. av Oslo-befolkningen og 3,4 pst. av hedmarkingene var NS-medlemmer.

AV
EVA FOSSE

Svakest oppslutning hadde partiet i Sogn og Fjordane hvor det bare var 438 NS-medlemmer, 0,5 pst. av befolkningen.

Det viser foreløpige tall fra NS-arkivet ved Universitetet i Bergen, presentert i en rapport fra undersøkelsen «Norge under okkupasjonen». Førsteamanuensis Stein Ugelvik Larsen ved Institutt for sammenlignende politikk har innhentet opplysningene om NS i Norge fra NS-årbøker og lommealmanakken «Ny Dag», samt telefonkataloger og oppslagsverk fra okkupasjonstiden.

— Under okkupasjonen bodde 12.000, mer enn en fjerdedel, av alle NS-medlemmer i Oslo og Aker. Men vær opp-

merksom på at NS kalte inn mange av sine beste krefter fra andre deler av landet for å besette posisjoner i sentralforvaltningen og riksledelsen, påpeker Ugelvik Larsen.

Under krigen var NS delt i en hovedorganisasjon og åtte særorganisasjoner for ungdom, kvinner, studenter og bønder. De tre største og viktigste særorganisasjonene var Hirten, Ungdomsfylkingen og Kvinneorganisasjonen.

— Til tross for det fyldige bakgrunns materialet, er ikke opplysningene fullstendige. For eksempel er oversiktene over onnehjelpsleirer, kontrollstasjoner for mor og barn, husstasjonsstasjonene og hjelpesystemene meget mangelfulle, sier Ugelvik Larsen til Norpress.

Nasjonal Samling var et politisk parti, stiftet 17. mai 1933 med Vidkun Quisling som leder. Det ble oppløst 8. mai 1945. Ved valget i 1936 gikk 1,6 prosent av stemmene til NS. 25. september 1940 bestemte okkupasjonsmakten at NS skulle være Norges eneste lovlige parti. I krigsårene var i alt 55.000 nordmenn medlemmer av NS i kortere eller lengre tid.

— Partiet hadde et godt tak på de fleste byer. Særlig sterkt sto NS i Drøbak, Kongsvinger, Gjøvik, Levanger, Mo i Rana, Bodø og Vadsø, opplyser Ugelvik Larsen.

HD
1911-96